

Eesti Vabariigi Põhiseaduse Assamblee
redaktsioonitoimkonna koosoleku protokoll

Koosolek toimus Toompeal 20. jaanuaril 1992 a.
kell 18.45 - 22.00

Koosolekust võtsid osa: L. Hänni
P. Kask
I. Hallaste
J. Rätsep
Eksperdid: J. Raidla
R. Lang
J. Kaljuvee

Seadusandlus:

§ 94 lg 2

Hallaste: absurdne lõige

Raidla: igal saadikul võib tulla mõte teha mõni seadus, kuid sellele mõttele oleks vaja tugevat filtrit Riigikogus. Madal kvoorumi nõue võib viia patiseisu, kus Riigikogu paneb valitsuse raskesse olukorda.

Rakendusotsused on kohustus valitsusele seaduse ellupööramiseks selle seaduse piires. Lg 2 variant on tühja koha täitmise juht.

Lang: mitte hakata arvutama kulude-tulude poolt, vaid anda see probleem valitsusele. Valitsusel on vastavad aparaatandmed.

Kaljuvee: presidendil peab olema seaduse algatamise õigus. See on parlamentaarsete süsteemide koostisosa.

Kask: Austria näide räägib sellele vastu.

Lang: piirduks presidendi puhul põhiseaduse algatamise õiguse andmisega. Kui tal teatud tingimustes on seaduste andmise õigus, siis põhiseadust võiks ta küll algatada.

Hallaste: Ei taha, et tema autoriteet saaks kahjustatud, kui ta sekkub sellise initsiatiivi kaudu poliitikasse. Selleks pole talle seaduste algatamise õigust vaja.

Kask: Peaks vastavad pretsedendid välja otsima, kui leiame, võiksin mina küll anda põhiseaduse algatamise õiguse.

Eksperdid nõuavad ALTERNATIIVI presidendi osas.

p. 5 Vabariigi president põhiseaduse muutumiseks vastavalt PS § 150.

Raidla:

Lg. 2: koosseisu enamus ei lase valitsust uputada.

Hänni: barjääri vaheleehitamine valitsusele ja parlamendile, mida tuleb toetada.

Hallaste: ühe seaduse juures võib olla mitu rakendusotsust. Kas need lähevad lihthäälteenamusega läbi?

Raidla: Jah. Kuid rakendusotsus ja esildis on eri asjad.

Otsused ei tohiks sisaldada õigusnorme.

Kask: Kas rakendusotsusesse võib panna kaudselt mingite uute eelnõude tegemise kohustust?

Raidla: Väga kaudselt ei saa.

Hänni: Kas seda piiri on võimalik konkreetsemalt teksti sisse tuua.

Hallaste: Asjal peaks olema juriidiline tagajärg. Kui on pandud tähtaeg, peaks selle saabumisel järgmisel päeval toimuma usaldushääletus. Samuti tuleb sätestada, et sellest esildisest ei saa mööda hiilida.

Raidla: Sõnastust tuleb kohendada:

Riigikogul on õigus koosseisu enamuse otsusel pöörduda valitsuse poole esildisega alгатada Riigikogu poolt soovitatavaks tunnustatud eelnõu.

Lg. 3: Sõnastus halb.

Riigikaitsejõude ja kodanike riigikaitse alaseid kohustusi käsitlevate seaduste alгатamise õigus on vähemalt kahel Riigikogu komisjonil ühiselt või valitsusel.

§ 97: Kas ainult seadused või muid küsimusi?

Raidla: Võiks mõlemaid.

§ 98

Raidla: Aga sõjaseisukord!

Lang: Ei ole vaja.

§ 95: Kas kuulutab välja või kirjutab alla?

Kui kirjutab alla ja ei kuuluta välja.

Raidla: poliitiline vastutus.

Ekspertide alternatiiv: Koosseisu häälteenamus.

Lang: Superparlamentaarne süsteem kui poolthäälteenamus veto kummutamiseks.

Mõttetu presidendi funktsioon kui veerandiga võetakse vastu.

Hänni: Kui juriidilise apsu puhul saadetakse tagasi, lahendab Riigikogu selle ära. Kui poliitiline lahendus ei meeldi, on halb kui presidendi veto on kummutatav kõrgelt.

Kask: Kodukorra seaduses võib sätestada, et presidendi parandused tuleb läbi arutada ja hääletada.

Hänni: Jääb alternatiiv.

§ 96: jääb samaks.

§ 99: Lang: Miks peab Riigikogu juhataja alla kirjutama?

Lahendus: presidendi ja peaministri kaasallkirja.

Raidla: Loomes kunstlikult ühe poliitilise tippfiguuri juurde, kui Riigikogu juhatajale allkirjaõiguse.

Tema asi on parlamenti juhatada - sealjuures neutraalselt. Nüüd hakkab kandma võimufunktsiooni.

Kaljuvee: Ta võib teha kõik temast sõltuva, et Riigikogu kokku ei tuleks.

Kask: Tugevad argumendid:

Kui Kama ja Anton oleksid head spiikrid, siis mitte head presidendi asendajad ja kaasallkirja andjad. Nii hakatakse valima kehvi spiikreid.

Hallaste: Riigikogu juhataja aga teab, mis läheb Riigikogus läbi ja mis ei lähe.

Kaljuvee: Inglise neutraalne spiiker olgu eeskujuks.

Lang: On tahetud rõhutada parlamendi primaarsust, kuid on kukkunud midagi kunstlikku välja. Kaks kuju võivad mängida kokku. Siin peaks Riigikogu juhataja hoopis saama piduri peale panna ja Riigikogu tühistab seadluse. Presidendi asendamise

korruga on see probleem tihedalt seotud, kuid me tuleme selle juurde tagasi.

§ 99 lg 1: President võib edasilükkamatute riiklike vajaduste korral, kui Riigikogu ei saa kokku tulla, anda seaduse jõuga seadlusi, mis kannavad peaministri kaasallkirja.

Lg 2.

Lang: Seadlus loob hulgaliselt õigussuhteid. Kui Riigikogu tühistab, mis saab neist suhetest? 14 päeva jooksul - kas kinnitab või tühistab presidendi seadluse.

Kask: Kui seadlus kinnitatakse, kas see on seadus seejärel? Kui eriolukord on kestnud aasta, tuleb tal 14 päeva jooksul läbi töötada 260 seadlust. Kui ei tee seda, rikub põhiseadust.

Lg 2 ootaks sõnastuse osas hr. Truuvälja.

§ 100

Lisada Riigikogu kodukorra ja töökorra seadusi p 6 asemele.

Lang: P 4 võiks olla - presidendi valimisseadus.

Kohtuliku vastutuse seadus!

Hallaste: Mitte ainult valimsseadus.

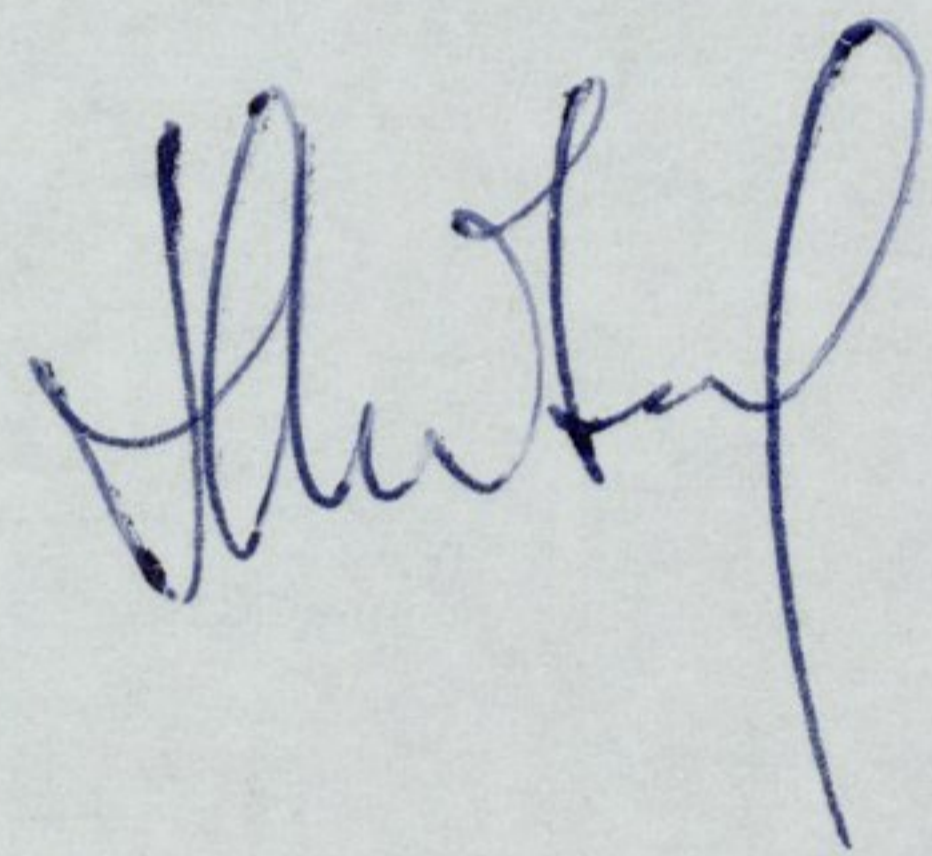
Presidendi puhul on vaja reguleerida rohkem küsimusi.

Lang: Muud asjad peavad olema põhiseadused, kuid vastutusele võtmise küsimus on oluline.

Uus 7A) Vabariigi presidendi ja valitsuse kohtulikule vastutusele võtmise seadust.

Hallaste: Kas nende seaduste puhul ei peaks olema kõrgem kvoorum?

Protokollis

H.Sibul